19/04/2019

Τί είναι οι ηδονές; Ποιές είναι αθώες και ποιές ένοχες;

/ Ορθόδοξες Προβολές

Ηδονές είναι όσα «ηδύνουν» και γλυκαίνουν τη ζωή μας και είναι διπλές καθώς και η φύση μας είναι διπλή.

Οπως είμαστε σώμα και ψυχή και καθένας έχει τις αισθήσεις και τα μέλη του, έτσι και οι ηδονές ανήκουν και στα δύο μέρη. Είναι οι σωματικές ηδονές, που γίνονται αισθητές μέσω των μελών του σώματος· είναι και οι πνευματικές, που ανήκουν στον ψυχικό και πνευματικό μας κόσμο.

Οι ηδονές προκύπτουν, ως επί το πλείστον, από τη δραστηριότητά μας και παρηγορούν ή απογοητεύουν ανάλογα με την ορθή ή τη λανθασμένη ενέργειά μας. Αν το πρόγραμμα και ο σκοπός των κινήσεών μας είναι «κατά Θεόν» και σύμφωνα με το θέλημά του, τα συναισθήματα και οι ηδονές, που προκύπτουν, είναι ευχάριστες και γλυκαίνουν. Αν όμως, οι προτιμήσεις και ενέργειές μας είναι παράλογες και εμπαθείς, τότε αισθανόμαστε αποτροπιασμό και απέχθεια.

Οι ηδονές όμως, που συναρπάζουν περισσότερο και αποπλανούν, έχουν σχέση με τη βιολογική μας υπόσταση και βρίσκονται στα σωματικά μέλη και αισθητήρια. Τήν πρώτη θέση έχουν η γεύση, η αφή και η όσφρηση. Τά συναισθήματα της

γλυκύτητας, που προκαλούνται όταν έρθουμε σε επαφή με τις ύλες και τα πράγματα, λέγονται ηδονές.

Εδώ χρειάζεται η διάκριση του ορθού μέτρου, για να αποφευχθεί η παράχρηση. Απαραίτητο στοιχείο της ζωής είναι η βιολογική μας υπόσταση, της οποίας το μεγαλύτερο μέρος βρίσκεται στις τρεις αισθήσεις και σ αυτές λειτουργεί η ικανοποίηση και ηδονή.

Αν ο άνθρωπος θυμάται τον προορισμό του καί το ότι τρώει για να ζεί–, τότε ελέγχει τις ηδονές, που προκύπτουν από το νόμο της «χρείας». Αν όμως, αλλοίμονο, ζεί για να τρώει και να σπαταλά –πράγμα που επικρατεί στην εποχή μας–, τότε τη θέση παίρνει το παράλογο, που ντρέπομαι και να το περιγράψω ακόμη.

Υπάρχουν όμως και του ηθικού και αισθησιακού μέρους οι ηδονές με κύριο κεφάλαιο τη γενετήσια ορμή και σχέση. Εδώ προκύπτει ο πραγματικός λαβύρινθος της διαστροφής και εδώ είναι του «βύθιου δράκοντα» τα πολυπληθή τρόπαιαπ

Ο νόμος και ο λόγος της αναπαραγωγής ως βασική αναγκαιότητα στην παρούσα μας εξορία, γίνεται το ισχυρότατο θέλγητρο της προσεγγίσεως των δύο φύλων. Καί τότε αρχίζει η βιαιότερη πρόφαση του παράνομου ηδονισμού, που κυριολεκτικά συντρίβει την άπειρη νεολαία.

Περιγράψαμε με συντομία τις αφορμές των ηδονών. Απομένει η σύνεση της αρνήσεώς τους, για να μή θρηνούμε τα αναρίθμητα ερείπια από την παράλογη παραδοχή και χρήση τους. Αυτά αφορούν τις ηδονές στον αισθητό μας χώρο και κόσμο.

Υπάρχουν όμως και οι πνευματικές ηδονές, που πράγματι μας ξεκουράζουν και ενθαρρύνουν.

Πνευματικές ηδονές είναι οι ενέργειες και οι καρποί της θείας Χάριτος, που παρηγορούν και ανακουφίζουν τον ψυχικό μας κόσμο, φωτίζουν το νού, ειρηνεύουν την καρδιά, παρηγορούν τις αισθήσεις και αυξάνουν το θάρρος και την ελπίδα στις δυσκολίες της ζωής. Η χαρά, η ειρήνη, η υπομονή, η ανεκτικότητα και όσα είναι γεννήματα της αγάπης και της συμπάθειας, τί άλλο είναι παρά πνευματικές ηδονές; Ολοι οι καρποί και τα προϊόντα της αυτοθυσίας, που η αγάπη επιβάλλει, είναι η γλυκύτερη πνευματική ηδονή που προκαλεί τη μεγαλύτερη ευτυχία στη ζωή

μας.

Υπάρχουν όμως και οι υπερφυσικές ηδονές, που αν και ανήκουν στη μεταφυσική του άλλου κόσμου, μας τις παραχωρεί η θεία ευσπλαγχνία απ αυτήν τη ζωή, σαν προοίμιο της μακαριότητας που μας αναμένει. Οι ηδονές αυτές, ως υπερφυσικές, δεν ελέγχονται, ούτε προγραμματίζονται από μας στον κόσμο αυτόν, αλλά χαρίζονται από τη θεία παναγάπη σ όσους αγωνίζονται σωστά για θάρρος και παρηγοριά. Μερικές απ αυτές είναι η ειρήνη των λογισμών, η ελευθερία από την πάλη με τα πάθη, η τέλεια νέκρωση όσο αφορά τα πράγματα και τα νοήματα αυτού του κόσμου, αλλά και η επιφοίτηση της Χάριτος σε όσους πέτυχαν την καθαρότητα της καρδιάς. Αυτοί «πάσχουν τα θεία» και εξέρχονται από το χώρο, τον τρόπο και την αίσθηση του κόσμου. Αυτοί είναι εκείνοι στους οποίους μαρτυρεί ο Κύριός μας ότι θα εμφανίσει τον εαυτό του και μαζί με τον Πατέρα του θα «ποιήσουν μονήν».

Οσοι θέλουν να απολαύσουν αυτά τα υπερφυσικά δώρα και χαρίσματα, ας φροντίζουν να τηρούν τις εντολές και ο Κύριος είναι «πιστός εν πάσι τοίς λόγοις αυτού».

ΓΕΡΩΝ ΙΩΣΗΦ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΝΟΣ